

СХВАЛЕНО
Протокол педагогічної ради
№ 05 від 26.01.2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ по закладу освіти
№04-Г від 26.01.2023 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗМІШАНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Положення розроблено відповідно до Закону України “Про освіту”, Закону України “Про повну загальну середню освіту”, Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затверджено наказом МОН України від 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу МОН України від 10 лютого 2021 року № 160), Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затверджено наказом МОН України від 08 вересня 2020 року № 1115, листа МОН України від 02.11. 2020 №1/9-609 «Щодо організації дистанційного навчання» та з метою забезпечення організації змішаного навчання

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Це Положення визначає основні засади організації освітнього процесу із використанням технологій змішаного навчання. Положення є нормативним документом, що регламентує організацію процесу змішаного навчання в закладі освіти.

Метою впровадження змішаного навчання у закладі освіти є:

- організація освітнього процесу за рахунок застосування сучасних інформаційно-комунікаційних та інноваційних освітніх технологій, у тому числі особистісно-орієнтованого підходу;
- забезпечення рівного доступу здобувачів освіти до навчання в закладі освіти; сприяння подальшому самостійному навчанню протягом життя;
- забезпечення систематичного моніторингу якості освіти.

Основне завдання змішаного навчання:

- забезпечення можливості реалізації права на здобуття освіти;
- підвищення якості та ефективності освітнього процесу шляхом застосування сучасних освітніх технологій;
- створення додаткових можливостей спілкування вчителів і учнів у межах активної освіти;
- забезпечення контролю якості освіти;
- зменшення ризику (захворюваність учасників освітнього процесу), відвідування закладу освіти в період воєнного стану).

У Положенні використані наступні терміни:

- **електронні освітні ресурси з навчальних предметів** (інтегрованих курсів) – засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-телекомунікаційних системах, що відтворюються за допомогою електронних технічних засобів і можуть застосовуватися в освітньому процесі при вивченні окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів);

- **електронне освітнє середовище** – сукупність умов навчання, виховання та розвитку учнів, що забезпечуються за допомогою сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій;
- **змішане навчання** є підходом, педагогічною й технологічною моделлю, методикою, що поруч із онлайн-технологіями спирається також і на безпосередню взаємодію між здобувачами освіти та вчителями;
- **інформаційно-телекомунікаційна система змішаного навчання** (електронна освітня платформа) – програмно-технічний комплекс, що об'єднує систему електронних освітніх ресурсів, програмне забезпечення для створення, накопичення та доступу до таких ресурсів, а також для організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання (у тому числі ефективної взаємодії учасників освітнього процесу та контролю за навчанням);
- **інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології змішаного навчання** – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до електронних освітніх ресурсів з навчальних предметів (інтегрованих курсів), а також забезпечення організації та супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі мережі Інтернет;
- **система управління змішаним навчанням** – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу, ефективної взаємодії учасників освітнього процесу та контролю за навчанням через мережу Інтернет (у тому числі електронного розкладу занять, електронних класних журналів/ щоденників);
- **суб'єкти змішаного навчання** – учні, педагогічні працівники, батьки або інші законні представники неповнолітніх учнів (далі – батьки), які беруть участь в освітньому процесі за дистанційною формою здобуття освіти або з використанням технологій дистанційного навчання в іншій формі здобуття освіти;
- **технології змішаного навчання** – комплекс освітніх технологій (технології розвивального, проєктного, змішаного, диференційованого, програмованого, модульного навчання тощо), а також інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, що дають можливість реалізувати процес дистанційного навчання. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”.
- **асинхронний режим** – взаємодія між суб'єктами змішаного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо;
- **синхронний режим** – взаємодія між суб'єктами змішаного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференції.

2. ПРИНЦИПИ ТА МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Під час організації освітньої діяльності колективу учнів педагог повинен володіти різними моделями змішаного навчання (або вказати конкретні моделі, обрані закладом).

Змішане навчання передбачає поєднання очних та дистанційних методів навчання, де дистанційне навчання складає 30 – 70%.

Основними принципами змішаного навчання є:

- головне – мета, а не спосіб доставки інформації;
- підтримка персональних стилів навчання;
- наявність форм та методів формування життєвих та предметних компетентностей учнів.

За основу обрано модель «Selfblend» (модель «особистий вибір»). На підставі анкетування батьків учнів за очною/дистанційною формою навчання здійснювати викладання предметів згідно з Освітніми програмами.

3. ПОРЯДОК ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Змішане навчання організують і реалізують в закладі освіти в межах покладених на них повноважень.

Рішення про використання змішаного навчання приймається на засіданні педагогічної ради закладу освіти. На основі рішення педагогічної ради складається наказ по закладу освіти, щодо запровадження змішаного навчання.

На вебсайті закладу освіти розміщується інформація щодо форми навчання (змішане навчання).

Обов'язковою вимогою є наявність навчальних матеріалів (теоретичні матеріали, завдання, тренувальні тести за темою, підсумкові тести, допоміжні матеріали) та результатів освітнього процесу (наявність робіт учнів, оцінки).

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Основним документом, який визначає організацію освітньої діяльності за технологією змішаного навчання, є Освітня програма закладу освіти. Змішане навчання впроваджується на період, визначений наказом директора закладу освіти, та містить дистанційні та очні періоди.

Дистанційний період для здобувачів, за потреби, визначається та затверджується наказом по закладу освіти.

Тривалість та послідовність періодів дистанційного та очного навчання відмічається у плані-графіку освітньої діяльності.

Під час дистанційного періоду здобувачі освіти послідовно опановують навчальний матеріал під керівництвом вчителів. Здобувачі освіти беруть участь у заняттях синхронної та асинхронної взаємодії, уроках, семінарах, практичних заняттях, консультаціях відповідно до розкладу занять та запланованих видів діяльності.

Очні навчальні заняття проходять згідно з розкладом (графіком...). Під час їх проведення у здобувачів освіти формуються практичні уміння та навички і здійснюються контрольні заходи.

Дотримання графіка освітньої діяльності є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані вчасно виконувати завдання дистанційного та очного періодів навчання.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти за допомогою дистанційних технологій здійснюється під час проведення навчальних занять, а також шляхом оцінювання результатів самостійної роботи та індивідуальних завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі. Результати оцінювання заносяться до «Електронного журналу»/ класного журналу.

Обсяг навчального матеріалу, що вивчається дистанційно, може бути скорочено за рахунок менш важливих, на думку вчителя, питань програми навчальної дисципліни.

У випадку неможливості окремих здобувачів освіти брати участь у змішаному навчанні (відсутність технічних засобів для навчання) педагогічний працівник надає індивідуальне завдання учню та надсилає його на особисту електронну пошту (Viber тощо) або комунікує з батьками та надсилає їм завдання. Упродовж зазначеного часу здобувач освіти повинен виконати письмове завдання, написати розбірливим почерком відповідь на них, вказати своє прізвище, ім'я, клас та надіслати чітку фотографію відповіді на платформу Google Classroom/Viber/електронну пошту вчителю, на крайній випадок дитина надсилає виконане завдання через електронну пошту батьків.

Автентифікація здобувача освіти здійснюється на початку змішаного навчання (відповідальний за цей процес класний керівник). Здобувач освіти автентифікується за допомогою корпоративного облікового запису на онлайн-платформі Google Classroom.

У разі виникнення під час навчання обставин, що унеможливають виконання учнем завдання в призначений термін учень або його батьки повинні негайно повідомити класного керівника або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин необхідність та час здачі завдання вирішує вчитель, який надавав завдання. Якщо мова йде про виконання контрольної роботи в синхронному режимі, рішення про завдання, час виконання та здачу роботи ухвалює вчитель.

Учителі здійснюють перевірку виконаних завдань, використовуючи можливості онлайн-платформ Google Classroom, месенджери Viber, WhatsApp.

Для участі у змішаному навчанні необхідно:

- учню отримати логін, пароль для входу в корпоративний акаунт Google Classroom.
- учням або їх батькам зареєструватися на платформі Google Classroom та приєднатися до класу навчання.

Це дає можливість учням своєчасно отримувати повідомлення та знайомитися з оголошеннями, заходити в навчальні класи, завантажувати інформаційні файли, здавати завдання у визначений вчителем термін, проходити тематичні тести.

Учень знайомиться і виконує необхідні завдання, що передбачені для підготовки до занять у класі. Це може бути опрацювання теоретичного

матеріалу, підготовка питань до теми, підготовка матеріалів до практичних, лабораторних або звичайних занять у класі, тести. За виконані завдання учень отримує оцінку, що фіксуються в журналі (паперовому/електронному).

Для отримання онлайн-консультацій учень може надіслати викладачу повідомлення засобами комунікацій у визначений для консультацій час. При необхідності учитель може запропонувати учневі скористатися аудіо або відео-зв'язком для більш детальної консультації учня.

Учителям під час змішаного навчання необхідно:

- ознайомити учнів з вимогами (правилами) під час змішаного навчання;
- налагодити особистий зв'язок з учнями;
- перевірити присутність учнів під час онлайн уроку, повідомити класному керівнику список відсутніх учнів;
- підготувати додаткові навчальні матеріали для учнів;
- надсилати зрозуміло написані повідомлення, що містять інструкції, добре структуровані, та не мають помилок; відповіді учням та їх батькам пишуться у доброму тоні (дружньо, ввічливо, професійно);
- взаємодіяти з учнями і додатково працювати з тими, хто уникає занять;
- взаємодіяти з батьками щодо необхідності навчання учнів під час дистанційного навчання;
- у разі ухилення батьків від відповідальності щодо навчання дитини звертатися до соціальної служби;
- слідкувати за роботою класу та підтримувати (заохочувати) сумісну діяльність;
- будувати на основі коментарів учнів конструктивні шляхи освітньої діяльності та використовувати проблемні питання для підтримки та активізації діалогу;
- зосереджувати та підтримувати увагу групи на дискусійних питаннях та контролі, особливо при аналізі його результатів;
- надавати першу психологічну допомогу учням.

Практичному психологу під час змішаного навчання необхідно:

- взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, надавати консультації;
- надавати практичні поради батькам: що робити, якщо тривожно, стрес, як можна собі допомогти впоратись та надати допомогу дітям;
- надавати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу;
- реагувати на запити вчителів щодо роботи з учнями, які потребують допомоги.

Соціальному педагогу під час змішаного навчання необхідно:

- забезпечити соціально-педагогічний супровід дітей та підлітків;
- сприяти взаємодії закладу освіти, батьків, служб у справах дітей, соціального захисту, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей, сектору ювенальної превенції та інших підрозділів державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, неурядових та громадських організацій з метою адаптації дитини до дистанційного та змішаного навчання;
- надавати рекомендації учням, батькам або особам, які їх замінюють, вчителям з соціальних питань;

- надавати необхідну консультативну соціально-педагогічну допомогу учням, зокрема дітям та підліткам, які потребують піклування, учням інших категорій, які потребують соціально-педагогічного супроводу; батькам з багатодітних, неповних, проблемних сімей та сімей, які потрапили у складні життєві обставини.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Змішане навчання в ґрунтується на використанні технологій дистанційного навчання для забезпечення безперервного освітнього процесу.

Реалізація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за організації комунікації всіх суб'єктів дистанційного навчання за допомогою електронних засобів, використання яких затверджено на засіданні педагогічної ради.

Основною складовою інформаційного забезпечення змішаного навчання є платформа Google Classroom.

Інформація щодо особливостей забезпечення змішаного навчання розміщується на сайті закладу освіти.

На онлайн-платформах, що використовуються під час змішаного навчання, передбачена робота користувачів у таких ролях:

«Учитель» – володіє найбільшим набором прав у системі дистанційного навчання, керує всім у системі та на будь-якому курсі; наповнює навчальні класи завданнями та допоміжними матеріалами, навчає та оцінює діяльність здобувачів освіти;

«Учень» – має найменший набір прав, може користуватися усіма доступними матеріалами та виконувати визначені види діяльності.

Доступ до онлайн-платформ, які використовуються для змішаного навчання, персоніфікований. Кожний здобувач освіти та викладач має доступ лише до тих класів, на які вони зареєстровані для участі в освітній діяльності. Ролі та доступи згідно з ролями надається адміністратором.

Державна атестація при змішаному навчанні відбувається згідно з нормативними документами.

У межах кожної теми навчальний матеріал потрібно групувати за такими видами:

- Теоретичний навчальний матеріал містить обов'язкові навчальні ресурси, що направлені на засвоєння теоретичних основ, відображає логіку навчання і надає здобувачу освіти теоретичні відомості в обсязі достатньому для формування програмних результатів навчання.
- Крім адаптованого до самостійного вивчення статичного теоретичного матеріалу, доцільно розміщувати мультимедійні презентації, аудіо- та відеоматеріали, флеш-ролики, довідкові дані тощо.
- Практичні (лабораторні) роботи охоплюють навчальну діяльність здобувача освіти за участю викладача, направлену на вирішення завдань згідно з темою, яка вивчається. Це заняття, що виконуються з участю вчителя. До кожної роботи потрібно надати:
 - мету та завдання, рекомендації до їх виконання;

- навчально-методичні матеріали до практичних (лабораторних) робіт рекомендується оформлювати у вигляді pdf-файлів, посилань на файли різних форматів;
- форму подання результатів виконаної роботи;
- критерії оцінювання кожної роботи;
- варіанти індивідуальних завдань за необхідністю.

Результат виконання практичної (лабораторної) роботи здобувачі освіти можуть надсилати викладачеві в електронній формі до навчального класу або здати паперову роботу (за домовленістю).

– Завдання для самостійної роботи. Ці завдання передбачають виконання завдань, що потребують осмислення навчального матеріалу. Завдання формуються у такій формі:

- текст завдання;
- форма подання результатів виконання;
- термін виконання;
- критерії оцінювання;
- список додаткових друкованих та Інтернет-джерел (за потребою).

– Поточний контроль. Для оцінювання знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення теми, використовуються завдання або тести обсягом не більше 12 тестових завдань.

– Підсумковий контроль передбачає наявність матеріалів для підготовки здобувачів освіти до написання контрольної роботи.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення набуває чинності з моменту введення його в дію наказом директора закладу освіти.
2. Контроль за виконанням Положення покладено на заступників директора з навчально-виховного процесу.
3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені.